

Διήμερη Εκπαίδευση Επαγγελματιών για Αξιοποίηση και Εφαρμογή του Εργαλείου
«Flag System»

Πολυδύναμο Κέντρο Λευκάρων : 25/09/25 και 02/10/25

Η Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (ΕΠΑΝΑ) σε συνεργασία με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΚΣΟΠ) υλοποίησε μια διήμερη εκπαίδευση σε είκοσι έξι επαγγελματίες διαφορετικών επαγγελματικών πλαισίων όπου εξυπηρετούνται ανήλικα και ενήλικα άτομα με νοητική αναπηρία και άλλες ψυχοκοινωνικές αναπηρίες (π.χ. αυτισμό, εγκεφαλική παράλυση).

Αυτή η εκπαίδευση είναι η 3η στη σειρά και από πέρσι έχουν ήδη εκπαιδευτεί 37 επαγγελματίες οι οποίοι εργοδοτούνται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις/Συνδέσμους, από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και τις Κοινωνικές Υπηρεσίας (ΥΚΕ).

Στόχος : Η διήμερη αυτή εκπαίδευση αποσκοπούσε στην εξοικείωση των επαγγελματιών με το εργαλείο Flag System, ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο εργαλείο που στοχεύει στην αναγνώριση και διαχείριση αποδεκτών και μη αποδεκτών σεξουαλικών συμπεριφορών με απώτερο σκοπό την προαγωγή της σεξουαλικής ανάπτυξης και την πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης ατόμων με ή χωρίς κάποια αναπηρία.

Οι επαγγελματίες που συμμετείχαν στην εκπαίδευση είχαν κοινές προσδοκίες μεταξύ αυτών η κατανόηση, η αναγνώριση και αξιολόγηση των αποδεκτών και μη αποδεκτών σεξουαλικών συμπεριφορών. Ακόμη, κύρια προσδοκία των επαγγελματιών αποτελούσε η εκπαίδευσή τους στην κατάλληλη αντιμετώπιση, διαχείριση και κατ' επέκταση στη πρόληψη των μη αποδεκτών σεξουαλικών συμπεριφορών.

1^η Μέρα Εκπαίδευσης :

Στις 25/09/2025 πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση. Μέσα από μια σειρά ασκήσεων, έγινε η εκπαίδευση των επαγγελματιών στα έξι κριτήρια αξιολόγησης σεξουαλικών συμπεριφορών και η εξοικείωσή τους με τις τέσσερις σημαίες απόδοσής τους.

Οι επαγγελματίες με το πέρας της πρώτης συνάντησης, ανέφεραν πως μέσω των ασκήσεων ήρθαν αντιμέτωποι με δικές τους αξίες και πεποιθήσεις ενώ αντιλήφθηκαν την σημασία της αποστασιοποίησης τους από αυτές κατά την αντικειμενική αξιολόγηση τέτοιων συμπεριφορών.

Παράλληλα, οι επαγγελματίες ανέφεραν πως κατανόησαν την σημασία και την επιρροή διαφόρων ατομικών και περιβαλλοντικών παραγόντων κατά την αξιολόγηση τέτοιου είδους

συμπεριφορών όπως ο βαθμός νοητικής αναπηρίας του εκάστοτε εξυπηρετούμενου και η πολιτική που υφίσταται σε κάθε πλαίσιο.

Πάρα ταύτα, η πλειονότητα δήλωσε πως επωφελήθηκε ιδιαίτερα από την εκμάθηση των έξι κριτηρίων αξιολόγησης, στοιχείο που πρόκειται να αποτελέσει μια «βάση» πρώτης εκτίμησης κατά την επαφή τους με τέτοιου είδους συμπεριφορές.

2^η Μέρα Εκπαίδευσης :

Στις 02/10/2025 πραγματοποιήθηκε η δεύτερη ημέρα εκπαίδευσης, κατά την οποία συζητήθηκαν κάποιες ειδικές καταστάσεις και προκλήσεις που μπορούν να αντιμετωπίσουν οι επαγγελματίες κατά την αξιολόγηση τέτοιων συμπεριφορών. Ακόμη, παρασχέθηκε στους επαγγελματίες το διάγραμμα σεξουαλικής ανάπτυξης και ένας οδηγός ανταπόκρισης που μπορούν να ακολουθούν όταν έρχονται αντιμέτωποι με τέτοιες συμπεριφορές. Τέλος, οι επαγγελματίες συζήτησαν σε ομάδες και χρησιμοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν σε περιστατικά που έτυχε να ζήσουν μέχρι τώρα ή που ζουν στο δικό τους επαγγελματικό χώρο.

Όπως σημειώθηκε από τους εκπαιδευτές είναι σημαντικό να καθορίζεται το πλαίσιο παρεμβάσεων από το προσωπικό και να υπάρχουν ξεκάθαρες κατευθυντήριες γραμμές από τη διεύθυνση.

Οι επαγγελματίες κατά την ολοκλήρωση της διήμερης αυτής εκπαίδευσης δήλωσαν πως αισθάνονται ιδιαίτερα ικανοποιημένοι και πιο ασφαλείς, αφού κατέχουν πλέον έναν δομημένο «χάρτη» αξιολόγησης και αντιμετώπισης τέτοιων συμπεριφορών.

Εισηγήσεις επαγγελματιών :

Αρκετοί επαγγελματίες υπογράμμισαν την ανάγκη να εκπαιδευτεί κάθε επαγγελματίας που έρχεται σε επαφή με αυτές τις ομάδες πληθυσμού που εργάζονται και που είναι δυνατό να έρθει αντιμέτωπος με κάποια σεξουαλική συμπεριφορά, αποδεκτή και μη (π.χ. μέσω ημερίδων επιμόρφωσης).

Οι επαγγελματίες εισηγήθηκαν, επίσης, την διεκπεραίωση εκπαιδεύσεων που να αφορούν την αξιολόγηση και διαχείριση επιθετικών/ παραβατικών συμπεριφορών από εξυπηρετούμενους καθώς και την διαχείριση γονέων, ένας πληθυσμός που βρίσκεται συχνά αντιμέτωπος με τους επαγγελματίες.

Η τελευταία συνάντηση έκλεισε με τους επαγγελματίες να εκφράζουν πως φέρουν ένα σημαντικό ρόλο στην μετάδοση των γνώσεων που απέκτησαν κατά την εν λόγω εκπαίδευση, στην εξάλειψη τυχόν στερεοτύπων που εξακολουθούν να υφίστανται και

στην εξάλειψη ακατάλληλων μοτίβων συμπεριφοράς που προκύπτουν όταν εμφανίζεται κάποια σεξουαλική συμπεριφορά από κάποιο εξυπηρετούμενο.

Παρατηρήσεις:

Η προώθηση και διάδοση του συγκεκριμένου εργαλείου σε όλες τις υπηρεσίες που ασχολούνται με τα άτομα με νοητική αναπηρία ή/και αυτισμό είναι πολύ σημαντική. Όσον αφορά το Υπουργείο Παιδείας Α.Ν., η χρήση του εργαλείου αυτού αφορά όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως ηλικίας και χρειάζεται πολιτική απόφαση για κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Το ίδιο ισχύει και για τις ΥΚΕ όπου εξυπηρετούνται ανήλικοι μέχρι 18 ετών και παρουσιάζουν σεξουαλικές ή/και προκλητικές συμπεριφορές. Οι επαγγελματίες γενικά νιώθουν αβοήθητοι στη διαχείριση τέτοιων περιστατικών.

Μιχαέλλα Κρόκου

Λειτουργός ΣΥΕΠΠ Λάρνακας